

SİMİT ve PEYNİR'le "BİLİMİNSANI ÖYKÜLERİ"

Albert Einstein

(1879 - 1955)

Yazan ve Çizen:
Bilgin Ersozlu

1888, Münih, Almanya. Küçük Albert'in derstlerle arası pek iyi değildir...

Einstein!
Görüyorum ki yine hayallere dalmışsın. En son ne anlattım, tekrar et bakayım.

Ah Albert, ah! Bu gidişle bir baltaya sap olamayacaksın sen.

Ay, ne anlatıyordu öğretmen Peynir? Bana da sormasın şimdi!

Ee, şey öğretmenim... Kem küm...

Ha ha ha! Merak etme Simit'çğim, sormaz sana.

Öğretmenleri gibi ailesi de Albert'in geleceği için kaygılıdır...

Ee Albert? Anlat bakalım, bugün okulda neler öğrendin?

Oğlum? Duymuyor musun beni?

Ohoool
Ayakta uyuyor bu çocuk.

Hi? Dalmışım anneciğim. Bir şey mi sormuştun?

Eh, "küçükken biraz dalgınmış" diyelim buna istersen.

Neyse ki Einstein'ın bu dalgınlığı uzun sürmez. Öğrenimini, ilgisini çeken konularda eğitim veren başka bir okulda sürdürür.

Bakalım bu problemi hanginiz çözebilecek?

Hah, işte tam dişime göre bir fizik sorusu daha!

Fizik mi? Eyvahl! Şey, öğretmenim, tuvaletim geldi de... Çıkabilir miyim ben?

Ha ha ha!
Ay, çok âlemsin Simit!

Albert Einstein 1900 yılında mezun olarak fizik ve matematik öğretmenliği yapmaya hak kazanır. Ancak, henüz çok genç olduğu için iş bulmakta zorlanır.

Üzgünüm Bay Einstein. Bu iş için yeterince iyi olmadığınızı düşünüyorum. Biz daha deneyimli bir öğretmen arıyoruz.

Ama beyefendi...

Sıradaki aday lütfen!

Bu adam da bilim tarihine "Einstein'ı işe almayan müdür" olarak geçmiştir herhalde.

"Her işte bir hayır vardır" derler. Bak neler olacak şimdi.

Einstein geçimini sağlamak zorundadır. Kabul edildiği ilk işe girer ve İsviçre Patent Enstitüsünde memur olarak çalışmaya başlar.

Enstitü'deki basit görevi ona, o yıllarda fizikte ortaya atılmaya başlayan konular üzerinde kafa yorması için bol bol boş zaman sağlar.

Atomun yapısı ve ünlü fizikçi Max Planck'ın kuantum kuramıyla ilgilenmeye başlayan Einstein, bir yandan da yüksek öğrenimine devam eder.

1905'te Zürich Üniversitesi'nden doktora derecesini alan Einstein aynı yıl, adını bilim tarihine altın harflerle yazdıracak makalelerini yayımlar. Fiziğe bambaşka bir bakış açısı getiren kuramları, bilim dünyasında büyük tartışmalara neden olur.

Aa, Einstein!
Bizim büroda çalışan
şu sessiz sedasız adam
değil mi bu?

Evet, o galiba!

BİLİM-HABER
Einstein'ın kuramı
fizik dünyasını sarstı!

Ee, ne bulmuş yani?
Yenir mi, içilir mi?
Onu söylesinler.

Einstein bir kuramsal fizikçi
Simitçiğim. Feza Gürsey'i anlattığımız
öyküyü hatırlıyor musun? Onun
gibi işte!

Einstein'a göre, insanların atom enerjisinden yararlanma olanağı vardır. İnanılmaz büyüklükteki bu kuvvetin serbest kalabileceğiniyse, bilim tarihinin belki de en ünlü şu eşitliğiyle açıklar:

$$E=mc^2$$

Yani?

Yani enerji, maddenin kütlesiyle
ışık hızının karesinin çarpımına eşittir.

Yani?

Yani uygun koşullar oluşturulursa
madde enerjiye dönüşebilir.

Yani?

Yayımlandıklarında kuşkuyla karşılanan kuramları kısa zaman içinde doğrulanan Einstein, bilim dünyasını şaşırtmaya devam eder. Newton'dan beri geliştirilemeyen kütleçekim kuramını ele alarak genel görelilik kuramını ortaya koyar. Artık tüm dünyanın saygısını kazanmış, üstün dehası önünde şapka çıkarılan bir biliminsandır. 1921 yılında Nobel Fizik Ödülü'ne layık görülür.

Ben hâlâ anlamadım
ama Nobel'i de aldığına göre,
gerçekten iyi bir şey yapmış olmalı.

Kafanı yorma sen,
gel okumaya
devam edelim.

1933 yılında Almanya'da iktidara gelen Nazi Partisi, ırkçı politikalar uygulamaya başlar. Bu nedenle vatanını terk etmek zorunda kalan Einstein, çalışmalarına Amerika Birleşik Devletleri'nde devam eder.

Bu olsa olsa Adolf
Hitler'in işidir!

Evet! Onun yüzünden sonra bir de
Dünya Savaşı yaşanacak.

Nazi politikalarından etkilenen tek bilim insanı Einstein değildir. Almanya'da benzer durumdaki meslektaşlarına yardım eli uzatması için, aynı yıl Mustafa Kemal Atatürk'e bir mektup yazar. Atatürk, Einstein'ın bu ricasını kabul eder ve Almanya'dan kaçan bilim insanlarının Türk üniversitelerinde göreve başlamasını sağlar.

Derhal
gerekeni yapmalı,
bu insanlara
kapımızı açmalıyız.

İşte ulu önderimize
yakışan bir karar.

Türküme,
doğruyum,
çalışkanım...

Ay,
çok duygulandım
bak şimdi...

Bravo Einstein Amca'ya!

Aa Peynir, haydi biz de
bisiklete binelim...

Ya da önce yemek yiyelim,
sonra bisiklete binelim...

Ya da sen bisiklete bin,
bütün yemekleri
ben yiyeyim!

Albert Einstein yaşamının kalan bölümünü ABD'de geçirdi. Geliştirdiği kuramlarla uzay ve zaman kavramlarına yeni bir boyut kazandıran bu büyük insanın çalışmaları, gökbilim başta olmak üzere birçok bilim dalının gelişimine katkı sağladı.

İlkokulda bir baltaya sap olamayacağı düşünülen dalgın Einstein, yaşamı sona erdiğinde sayısız bilim ödülünün sahibiydi ve artık "20. yüzyılın dâhisi" olarak anılıyordu.

